

prima instanță: Gh.Comerzan
instanța de apel: E.Ababei, G.Polivenco, A.Garbuz

dosarul nr.2r-521/15

DECIZIE

26 august 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,

Judecător:

Valentina Clevadi

Judecători:

Galina Stratulat și Sveatoslav Moldovan

examinînd recursul declarat de către Direcția Finanțe a Consiliului raional Briceni,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Lavric împotriva Comisiei Speciale pentru examinarea cererilor despre restituirea valorilor confiscate în timpul represiunilor politice și Direcției Finanțe a Consiliului raional Briceni privind contestarea actului administrativ,

împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 28 aprilie 2015, prin care a fost respinsă cererea apelantei privind repunerea în termenul de declarare a apelului și s-a restituit cererea de apel ca fiind depusă cu omiterea termenului legal de declarare,

c o n s t a t ă

La 12 iulie 2013, reclamantul Vasile Lavric s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei Speciale pentru examinarea cererilor despre restituirea valorilor confiscate în timpul represiunilor politice și Direcției Finanțe a Consiliului raional Briceni privind contestarea actului administrativ.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul a indicat că, la 07 februarie 2012, s-a adresat cu o cerere Consiliului raional Briceni și Comisiei Speciale pentru examinarea cererilor despre restituirea valorilor confiscate în timpul represiunilor politice privind aprecierea și restituirea valorilor averii confiscate de la părinții săi la data deportărilor – 01 aprilie 1951.

Susține că, conform actului de Evidență și realizare întocmit de reprezentanții puterii sovietice de la părinții săi în urma deportării au fost confiscate un șir de bunuri imobile și mobile și anume: casa, saraiul, bucătăria de vară și alte imobile care în baza raportului de evaluare a proprietății imobiliare, întocmit de OCT Briceni, au fost apreciate la suma de 142167 lei.

Deși la cererea adresată comisiei respective, reclamantul a anexat toate actele necesare conform Regulamentului aprobat prin hotărârea Guvernului RM nr.627

din 05 iunie 2007 referitor la restituirea valorii bunurilor confiscate în urma represiunilor politice, inclusiv și certificatul de reabilitare a părinților săi Lavric Petru Gheorghe și Lavric Daria Anton, Comisia prin decizia sa a refuzat în satisfacerea cererii privind restituirea averii confiscate pe motivul că acesta ar fi omis termenul de prescripție.

Invocă reclamantul că, acest fapt nu corespunde realității, deoarece de la data primirii certificatului de reabilitare – 10 octombrie 2011 și până la data de 07 februarie 2012, data adresării către Comisie termenul de prescripție de trei ani n-a fost depășit.

Menționează că, la data de 07 mai 2013, s-a adresat Comisiei cu o cerere prealabilă, solicitând anularea deciziei vizate, însă până în prezent nu a primit răspuns, motiv pentru care a sesizat instanța de judecată cu prezenta acțiune.

Solicită reclamantul Vasile Lavric:

- repunerea cererii în termenul de prescripție;
- anularea deciziei Comisiei Speciale a r-ului Briceni pentru examinarea cererilor, privind restituirea valorii bunurilor confiscate nr.02/01 din 19 aprilie 2013;
- încasarea din contul Direcției Financiare a Consiliului raional Briceni patrimoniul confiscat de la părinții săi la data deportărilor – 01 aprilie anul 1951 în sumă de 142 167 lei și suma de 3000 lei – cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică.

Prin hotărîrea Judecătoriei Briceni din 25 octombrie 2013 acțiunea înaintată de către Vasile Lavric a fost admisă integral, fiind dispusă repunerea cererii de chemare în judecată în termenul de prescripție. S-a anulat decizia Comisiei Speciale a r-ului Briceni pentru examinarea cererilor privind restituirea valorii bunurilor confiscate în urma represiunilor politice nr.02/01 din 19 aprilie 2013. S-a încasat din contul Direcției Financiare a Consiliului raional Briceni în beneficiul lui Vasile Lavric patrimoniul confiscat de la părinții săi la data deportărilor – 01 aprilie 1951 în sumă de 142 167 lei și suma de 3000 lei – cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică (f.d.65-67).

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 17 aprilie 2014 a fost admis apelul declarant de către Direcția Financiară a Consiliului raional Briceni, fiind casată hotărîrea Judecătoriei Briceni din 25 octombrie 2013, pricina fiind remisă la re judecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată (f.d.88-91).

Prin hotărîrea Judecătoriei Briceni din 29 octombrie 2014, acțiunea înaintată de către Vasile Lavric a fost admisă integral, fiind dispusă repunerea cererii de chemare în judecată în termenul de prescripție. S-a anulat decizia Comisiei Speciale a r-ului Briceni pentru examinarea cererilor privind restituirea valorii bunurilor confiscate în urma represiunilor politice nr.02/01 din 19 aprilie 2013. S-a încasat din contul Direcției Financiare a Consiliului raional Briceni în beneficiul lui Vasile Lavric în scopul restituirii valorii bunurilor confiscate în urma represiunilor politice suma de 142 167 lei și suma de 3000 lei – cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică (f.d.112).

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe, la 20 martie 2015, Direcția Finanțe a Consiliului raional Briceni a declarat apel, solicitând repunerea în

termenul de declarare a apelului, admiterea acestuia, casarea hotărârii instanței de fond cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea privind contestarea actului administrativ și încasarea sumei să fie respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d.116-117).

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 28 aprilie 2015, a fost respinsă cererea apelantei Direcția Finanțe a Consiliului raional Briceni privind repunerea în termenul de declarare a apelului, fiind dispusă restituirea cererii de apel ca fiind depusă cu omiterea termenului legal de declarare (f.d.136-137).

Invocând ilegalitatea acestei încheieri, la 14 mai 2015, Direcția Finanțe a Consiliului raional Briceni a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii Curții de Apel Bălți din 28 aprilie 2015, cu restituirea pricinii la rejudecare în instanța de apel pentru examinarea cauzei în fond.

În susținerea recursului s-a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerînd-o ilegală și neîntemeiată pe motiv că a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procedural.

Susține recurenta că, instanța de apel urma să țină cont de normele de drept naționale, cât și de practica CEDO, în vederea neîngrădirii dreptului privind accesul liber la justiție, fapt ce în prezenta speță nu se atestă (f.d.141-142).

Instanța de recurs reiterează prevederile art. 425 CPC, care statuează expres că, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Din actele pricinii rezultă că încheierea recurată a fost pronunțată la 28 aprilie 2015 (f.d.136-138) și recepționată de către recurenta Direcția Finanțe a Consiliului raional Briceni la data de 06 mai 2015, ceea ce se confirmă prin avizul de receptivitate anexat la dosar (f.d.139), iar recursul înaintat de către ultima a fost depus la 14 mai 2015 (f.d.141-142).

Astfel, prin prisma art. 425 CPC, instanța de recurs constată că recursul a fost declarat în termen.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Direcția Finanțe a Consiliului raional Briceni urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art.427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Colegiul reiterează prevederile art. 362 alin. (1) CPC, care statuează expres că, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Prin prisma normei enunțate, instanța de recurs relevă că, dispozitivul hotărârii instanței de fond a fost pronunțat la data de 29 octombrie 2014 (f.d.112).

Concomitent, din materialele dosarului Colegiul reține că, cererea de apel înaintată de către Direcția Finanțe a Consiliului raional Briceni împotriva hotărârii primei instanțe a fost înregistrată la 20 martie 2015 (f.d.116).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a reitera în prezenta speță prevederile art. 110 CPC,

care statuează că, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Totodată, potrivit art. 111 alin. (3) CPC, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Prin urmare, în speță, termenul de declarare a apelului și-a început curgerea la 30 octombrie 2014, ziua imediat următoare datei emiterii dispozitivului hotărârii contestate și a expirat la 30 noiembrie 2014, aceasta fiind ultima zi de depunere a apelului.

Astfel, de la pronunțarea hotărârii judecătorești a primei instanțe până la declararea apelului s-a scurs o perioadă de 141 zile, fapt ce denotă depunerea apelului cu încălcarea termenului de declarare.

Cît privesc argumentele recurente Direcția Finanțe a Consiliului raional Briceni precum că, a omis întemeiat termenul de declarare a apelului pe motiv că, copia hotărârii motivate a instanței de fond ar fi primit-o la data de 23 februarie 2015, instanța de recurs le consideră neîntemeiate și care urmează a fi respinse. Or, potrivit modificărilor operate prin Legea nr.155 din 05.07.2012, în vigoare din 30.11.2012, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii și nu din mometul primirii copiei hotărârii, cum prevedea anterior norma procesuală.

Cu atât mai mult că, la caz, recurenta a cunoscut despre existența hotărârii primei instanțe încă de la data de 12 ianuarie 2015, ceea ce se confirmă prin cererile reclamantului – intimat Vasile Lavric privind executarea benevolă a hotărârii, anexate la dosar (f.d.128-129), or, ține de obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință (f.d.103), a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță, fapt, însă, ignorat cu desăvârșire de către recurenta Direcția Finanțe a Consiliului raional Briceni.

Nu poate fi reținut ca temei de a considera că apelul a fost depus în termen nici argumentul recursului precum că, reprezentanta recurente Direcția Finanțe a Consiliului raional Briceni nu a asistat la pronunțarea dispozitivului, or, dînsa a fost în cunoștință despre existența prezentului litigiu și examinarea lui (f.d.103), prin urmare, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (cauza Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a se interesa despre desfășurarea litigiului și de a proteja drepturile sale de acces la instanță fapt, însă, ignorat de aceasta, ce a generat omiterea termenului de depunere a apelului.

Neîntemeiate sunt și argumentele recurente Direcția Finanțe a Consiliului raional Briceni, precum că, a fost privată de posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția procesuală în cadrul procesului de judecată în instanța de apel, pe motiv că, citația expediată de către instanță avizată la 08.04.2015 ar fi fost recepționată de un reprezentant care la acel moment era degrevat din funcție în

legătură cu alegerea în calitate de președinte al Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Briceni nr. 6, deci reiese că acesta nu a comunicat recurenteii citația și, astfel ultima nu poate să poartă răspundere pentru acțiunile acestuia. Or, la dosar nu există probe confirmative în acest sens, cu atât mai mult că, potrivit art. 75 alin. (4) CPC, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sînt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului fiind echivalentă culpei părții.

Prin urmare, instanța de recurs remarcă că, instanța de apel a oferit recurenteii – apelante Direcția Finanțe a Consiliului raional Briceni posibilitatea de a-și argumenta și dovedi poziția referitor la omiterea termenului de declarare a apelului, iar dînsa, neprezentîndu-se în ședința de judecată a instanței de apel, s-a degrevat de probațiune, or, conform art. 61 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile sînt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Așadar, Direcția Finanțe a Consiliului raional Briceni prin lege era obligată să respecte termenul de contestare cu apel de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărîrii, fapt ce în prezenta speță nu se atestă.

Alte circumstanțe în motivarea repunerii în termen a recursului nu au fost invocate.

În astfel de circumstanțe, Colegiul conchide că, instanța de apel întemeiat a respins cererea de repunere în termen a apelului și a restituit cererea de apel ca fiind depusă cu omiterea termenului de declarare, avînd în vedere că argumentele invocate în susținerea cererii de repunere în termen a apelului sunt neîntemeiate.

Or, în cazul admiterii cererii și repunerii apelului declarat de Direcția Finanțe a Consiliului raional Briceni, se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, ceea ce este inadmisibil.

Luînd în considerație cele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează că argumentele invocate în recurs sînt neîntemeiate, fapt pentru care recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit.a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Direcția Finanțe a Consiliului raional Briceni.

Se menține încheierea Curții de Apel Bălți din 28 aprilie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Lavric împotriva Comisiei Speciale pentru examinarea cererilor despre restituirea valorilor

confiscate în timpul represiunilor politice și Direcției Finanțe a Consiliului raional Briceni privind contestarea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Valentina Clevadi

Judecătorii

Galina Stratulat

Sveatoslav Moldovan